

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 469/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť M. T., Ž., zastúpeného advokátom JUDr. P. R., Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 28 T 87/2008 z 28. septembra 2010 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2 To 27/2011 z 1. júna 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Michala Tatara o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. septembra 2012 doručená sťažnosť M. T. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 28 T 87/2008 z 28. septembra 2010 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 27/2011 z 1. júna 2011.

Zo sťažnosti vyplýva, najmä že: „(..) Okresný súd v Žiline svojim rozhodnutím sp. zn.: 28 T 87/2008 uznal sťažovateľa za vinného zo spáchania pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa ust. § 20 Trestného zákona a odsúdil ho k súhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 15 (pätnásť) rokov a 6 (šesť) mesiacov, na výkon ktorého ho súd zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia.

Na podklade odvolania sťažovateľa a prokurátora Krajský súd v Žiline ako súd odvolací sa vo svojom rozhodnutí sp. zn.: 2To 27/2011 zo dňa 01. 06. 2011 v podstate stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa a v podrobnostiach naň odkázal.

V predmetnej trestnej veci podal sťažovateľ v zastúpení dovolanie, ktoré bolo uznesením dovolacieho súdu sp. zn.: 6Tdo 9/2012 zo dňa 09. 02. 2012 odmietnuté.

(..) sťažovateľ je toho názoru, že popísané skutkové a právne závery všeobecných súdov v prejednávanej veci sú so zreteľom na zadovážený skutkový stav zjavne neodôvodnené, resp. arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň mali za následok porušenie namietaných základných práv a slobôd. (...)

Vo výrokovej časti rozhodnutia Krajského súdu v Žiline chýba výrok súdu o odvolaniach obvinených, teda z výrokovej časti rozhodnutia Krajského súdu v Žiline nie je zrejmé, ako odvolací súd rozhodol o odvolaniach obvinených. Uvedené činí výrokovú časť neúplnú, zmätočnú.

Dovolacím súdom zostala uvedená námietka nepovšimnutá.

Takto nebolo rešpektované právo sťažovateľa ustanovené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. (...)

Orgány činné v trestnom konaní nepostupovali v súlade s(..) ustanoveniami zákona, keď sťažovateľ napriek dôvodom nutnej obhajoby nemal v čase od 08. 02. 2007 do 15. 02. 2007, resp. od 12. 03. 2007 do 25. 05. 2007 ustanoveného obhajcu a napriek uvedenému orgány činné v trestnom konaní vykonávali úkony prípravného konania, teda výsluch obvineného T. zo dňa 09. 02. 2007, výsluch svedka poškodeného Ing. M. G. dňa 08. 02. 2007, výkon prehliadky iných priestorov dňa 08. 02. a 07. 03. 2007 uskutočnili za stavu, kedy obvinený T. nemal obhajcu.

V tejto súvislosti neobstojí podľa nášho názoru ani argumentácia Krajského súdu v tom smere, že uvedené úkony museli byť vykonané a to vzhľadom na nebezpečenstvo ich zmarenia, resp. oslabenia ich dôkaznej hodnoty a to z dôvodu, že uznesenie o vrátení vecí. príkaz na prehliadku iných priestorov, resp. samotná zápisnica o prehliadke iných priestorov boli uskutočnené dňa 16. 03., 20. 03., 12. 02. a 07. 03. 2007 pričom uznesenie o vznesení obvinenia je už zo dňa 08. 02. 2007, teda orgánom činným v trestnom konaní nič nebránilo obvinenému ustanoviť obhajcu aj s prihliadnutím na potrebu vykonania takýchto vyšetrovacích úkonov.

Nebezpečenstvo zmarenia, resp. oslabenia ich dôkaznej hodnoty nemôže byť dôvodom na to, aby sa takéto úkony prípravného konania vykonávali bez obhajcu v prípade nutnej obhajoby aj niekoľko dní po vznesení obvinenia. V takomto prípade sa potom stráca význam nutnej obhajoby.

Rovnako ani pri výsluchu svedka Ing. G. zo dňa 08. 02. 2007 neobstojí vyššie uvedená argumentácia najmä z dôvodu, že v danom prípade nie je ani zrejmé nebezpečenstvo zmarenia, resp. oslabenia dôkaznej hodnoty jeho výpovede, pričom podľa názoru odvolacieho súdu práve výpoveďou tohto svedka je sťažovateľ usvedčovaný.

Vyššie uvedeným konaním bolo podľa nášho názoru porušené právo sťažovateľa na obhajobu zásadným spôsobom a súd pokiaľ takéto dôkazy v konaní pred súdom postupom podľa ust. § 269 Tr. por. aj vykonal, potom jeho rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Je porušením práva na obhajobu, ak sa v prípravnom konaní vykoná výsluch svedka bez toho, aby bol obhajca vopred vyzoomený o čase a mieste konania výsluchu hoci požiadal o účasť na vyšetrovacích úkonoch (R 43/1989).

Takýto výsluch je absolútne neúčinným dôkazom a nie je ho možné v trestnom konaní ďalej použiť (R25/1990 - II, R 4/1999 - I - publikované v CH BECK - Trestní řád - komentár - 4. vydanie).

Uvedené porušenie zostalo bez relevantného zohľadnenia aj Najvyšším súdom Slovenskej republiky ako súdom dovolacím keď tento len konštatoval, že uvedené porušenie nepovažuje za porušenie práva obvineného na obhajobu zásadným spôsobom.

Sťažovateľ v tomto smere len poukazuje na skutočnosť, že nesporne nebolo rešpektované jedno zo základných čiastkových práv obvineného na obhajobu, a to právo

mať obhajcu a právo, aby sa tento osobne zúčastnil vykonávania vyšetrovacích úkonov, pričom v danej veci sa jednalo o vyšetrovacie úkony z hľadiska obhajoby závažné, usvedčujúce a sťažovateľ nebol o ich vykonávaní ani vyzroumený.

Nesporne sa za daných okolností aj vzhľadom na povahu porušeného čiastkového práva na obhajobu, právny význam dotknutých vyšetrovacích úkonov, právnu kvalifikáciu skutku a uložený trest jedná o porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom.

Takto nebolo rešpektované právo sťažovateľa ustanovené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 3 písm. c/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. (...)

Na základe uvedeného skutkového a právneho stavu navrhujeme, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vydal tento nález:

Právo sťažovateľa – M. T.(...) na spravodlivé súdne konanie a na obhajobu zaručené podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru(...), čl. 50 ods. 3 Ústavy(...) a čl. 6 ods. 3 písm. c/ Dohovoru(...) v konaní pred Okresným súdom v Žiline, č. k.: 28T 87/2008 porušené bolo.

Právo sťažovateľa – M. T.(...) na spravodlivé súdne konanie a na obhajobu zaručené podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru(...), čl. 50 ods. 3 Ústavy(...) a čl. 6 ods. 3 písm. c/ Dohovoru(...) v konaní pred Krajským súdom v Žiline, č. k.: 2To 27/2011 porušené bolo.

Ústavný súd zároveň zrušuje rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn.: 2To 27/2011 zo dňa 01. 06. 2011 a rozsudok Okresného súdu v Žiline, sp. zn.: 28T 87/2008 zo dňa 28. 09. 2010 a Okresnému súdu v Žiline sa vec vracia na ďalšie konanie.

Okresnému súdu sa prikazuje, aby neodkladne prepustil sťažovateľa z výkonu trestu odňatia slobody.

Odporcovia sú ďalej povinný uhradiť spoločne a nerozdielne na účet právneho zástupcu navrhovateľa JUDr. P. R. trovy právneho zastúpenia do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 28 T 87/2008 z 28. septembra 2010 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 To 27/2011 z 1. júna 2011 došlo k porušeniu jeho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) dohovoru.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Z uvedeného vyplýva, že jednou zo zákonných podmienok na prijatie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, t. j. v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03).

Pretože napadnutý rozsudok okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu nadobudol právoplatnosť 1. júna 2011, predmetná sťažnosť bola podaná v čase (5. septembra 2012), keď už uplynula lehota ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom

súde. Ústavný súd sa preto nemohol zaoberať opodstatnenosťou námietok uvedených v sťažnosti.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že aj keď sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že v predmetnej veci podal aj dovolanie, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Tdo 8/2012 z 9. februára 2012 už v petite sťažnosti nenapáda, resp. najvyšší súd ani neoznačuje za účastníka tohto konania, teda za porušovateľa svojho označeného základného práva. (Inak už aj proti uvedenému rozhodnutiu najvyššieho súdu by bola sťažnosť oneskorene podaná, ako to vyplýva z uznesenia sp. zn. II. ÚS 167/2012). Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval len vo vzťahu v petite označeným rozsudkom okresného súdu a krajského súdu.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. októbra 2012